

# GLAS NARODA.

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Štev. 81.

New York, 9. oktobra 1901.

Leto IX

## Zadeva misjonarke Helen H. Stone.

Stone baje z Bolgari v zvezi.

Paris, 8. okt. „Agence Havas“ javlja iz Solna: Tukajšnji ameriški konzul je dobil povelje zajedno z guvernerjem ukreniti vse potrebno in plačati odkupnino, ki jo zahtevajo roparji, ki so vjeli ameriško misjonarko Stone. Zjed države bodo \$100 000, katero svoto roparji zahtevajo, plačale in zahtevale od turške vlade povračilo. Turške oblasti so ukazale več Bolgarov ne glede na vero, vjeti; jetnike so mučili, da bi na ta način zvedeli, kaj natančnega o vjeti misjonarki.

Neki jetnik imenovan Dimitrij je neznanil, da je macedonski revolucionarni odbor v zvezi z misjonarko Stone, ki se je sama pustila vjeti in odpeljati, da dobi odbor na ta način denar. Tamo seveda oblasti ne verjamejo. Glavar roparjev, kateri bode sprejel denar, se nahaja ob meji Rumelije in Bolgarije, da zamore tako turškemu vojaštvu ulti, dočim se mu bolgarskih stražarjev ni bati.

Med Kiprili in Strumijo vzornirja šest roparski čet tamošnje pokrajine, tako, da je celo železnica v nevarnosti.

S. f. a., 8. okt. Roparji, ki so vjeli misjonarko Stone so rok za plačanje odkupnine za mesec dni podaljšali. Ameriški konzul iz Carigra da odpotuje v pokrajino, kjer so roparji, da jim izroči odkupnino. Z gospodično Stone ravna roparji lepo, ona stanuje pri neki obojtelji.

Filipopolj, B. lgeraka, 8. okt. Tukaj se zatrjuje, da zamore vsled slučajne gospodične Stone nastatvstju. Na adnjaki graja knez Ferdinanda, kateri je Macedoncem prave naklonjen.

General Zouhev, predsednik macedonskega odbora je izjavil, da slednji z vjeto misjonarko nimno opraviiti.

### Goljufiva tvrdka.

Tvrdka W. R. Vermilye & Co. št. 52, Broadway v New Yorku, je daljša ljudem odjemavala denar, če, da bode v njihovem imenu igrala na borzi. Dne 5. t. m. je pe s svojim poslovanjem nehote morala prenehati, vse njene člane s radi velike tatvine zaprl. W. R. Vermilye sicer ni imel s tem družga opraviti, kakor da je dopuščal lopovom zlorabiti vsa svoje tvrdke, za kar je dobival vsaki teden \$50. V ostalem o lopovšini ni ničesar vedel in detektivni ga ne morejo najti.

Charles T. Pomeroy, tovarnarju družila v Newarku je imenovana tvrdka odvzela \$13.000 kar se je tudi mnogim drugim zgodilo. Pomeroy je izročil v januarju tvrdki Vermilye \$500 za nakup bombaža, za kar je dobil tudi potrdilo in potrdilo, da je njegov bombaž pravega kakovosti. Kasneje je Pomeroy na ročil nakup 5000 zavojev bombaža; za pokritje difference, katera nastane med padanjem in rastjo bombažave cene poslal je Vermilye \$5000. Cena bombaža je prišla rasti in, ko je Pomeroy mislil, da ima kacic \$6000 dobička, je tvrdki nakazal, naj njegovo zalogo proda. Toda tvrdka mu je svetovala naj še nadalje čaka. Cena je jela zopet padati in lopovi so toliko časa čakali, da od Pomeroyevih \$5000 ni nič ostalo. Na to je Pomeroy zadevo naznanil sodišču, katero je lopove zapllo.

Kadar pošiljaš novice v staro domovino obrni se izvestno na: FRANK SAKSER 109 Greenwich St. New York.

## Nesreče na železnici. Iz delavskih krogov.

Reading, Pa., 5. okt. Pri Hummelstown, Pa., skočil je tovorni vlak „Reading“ železnice iz tira in padel čez nasip. Štirje služabniki so umrli.

Huntington, W. Va., 5. okt. Na tukajšnji poulični železnici zadela danes dva voza. Motormena sta smrtno ranjena, sedem oseb je nevarno poškodovanih.

Logansport, Ind., 6. okt. Štiri najst mlajšuno od tukaj zadela sta na „Pan Handle“ železnici dva tovorna vlaka. Tri osebe so umrle. Razvaline so prišle goreti. Gasilci iz Logansporta so prišli s posebnim vlakom na mesto nesreče in so ogenj kmalu pogasili.

Pittsburg, Pa., 7. okt. Nedaleč od tukaj zadela je iz Buffalo vozeč tovorni vlak v lokalni osobni vlak in razbil dva vozova slednjega. K sreči je bilo v vlaku le malo potnikov, od katerih ni nihče smrtno ranjen.

Utica, N. Y., 7. okt. Valed gost megle pripetile so se tri nesreče na tukajšnji trolley železnici. Na Lincoln Ave. zadela sta dva s potniki napolnjena voza, tri osebe so nevarno ranjene. Na Philip St. in Columbia St. so tudi vozovi poulične železnice zadeli. Več oseb je bilo lahko poškodovanih.

New Rochelle, N. Y., 8. okt. Osobni vlak „New York, New Haven & Hartford“ železnice je danes popoldne ne daleč od tukajšnjega postaja skočil s tira. Več vozov je poškodovanih. V vlaku je bilo štirideset oseb, ktere so deloma le lahko ranjene.

### Bolnice so napolnjene.

Newyorški dobrodelni urad na znanja, da so v njegovo področje spadajoče bolnice do skrajnosti napolnjene. Večina bolnikov boluje za vročinsko bolezen in malaria mralico. Slednji dve bolezni je prouzročilo baje tlakovanje ulic in izstopanje prog za podulično železnico. V Bellevue, Harlem, Fordham, Gouverneur, St. Marks, Sloane-Maternity, Beth Israel, St. Vincent, Leuanon, nemške St. Francis in v zamorske bolnici ne morejo več sprejemati bolnikov.

### Zapusčena.

Dasi ravno so njene sestre bogate, in premore samo jedna \$4.000 000, morala je 78letna Jane Fowler vedno v newyorški sirotišnici živeti. Ko so nesrečnico dovedli v sirotišnico, so ravnateljstvu naznaili, da ona nima nikogar na svetu, in da niti stanovanja nima. Kasneje se je zvedelo, da ima starka v Greenwich banki \$600, ktere je p. njeni brat Warren H. R. se iz hranilnice vzel in jih drugod shranil. Njega so potem prisilili, da je daru zopet dal nazaj. Stvar bode s. d. š. preiskovalo.

### Velika pogodba.

Newyorška tvrdka „Westinghouse Electric & Manufacturing Co.“ je prevzela napravo osmih postaj za novo podulično železnico v New Yorku. Gradnja podzemskih postaj in postaje za stroje, bode velala \$1.500.000. Stroji morajo biti do 1. januarja 1904 gotovi.

### V čolnu čez ocean.

Minolo nedeljo odpotoval je kapitan William Andrews v spremstvu svoje soproge v 14 čolnjev dolgem čolnu iz Atlantic City, N. J., v Evropo. Na čolnu, ki mu je ime „Dark Secret“, je tudi malo jadro. Odhodu je prisostvovalo kacic 5000 oseb, ktere so najbrže zadujkrat pozdravile drzno dvojico. Navzoči so bili uverjeni, da voznja ne bode erečna. Ocean je bil miren. Kapitan je že sedemkrat prevozil ocean v čolnu in upa, da bode v osmih tednih dosegel Azorske otoke.

### Ne bodo štrajkali.

Fall River, Mass., 5. okt. Kakor smo že poročali, so tukajšnji predilci in kalci sklenili v kratkem s štrajkom priti in zahtevati petodstotno povišanje plače. Tovarnarji so jim pa na to zapretili, da jim bodo plačo za 15 odstotkov znižali. Delavci so potem hoteli takoj s štrajkom priti, toda pri današnjem seji so sklenili še dva tedna počakati, nakar bodo pričeli s splošnim štrajkom, kterege se bode direktno udeležilo 27.000 oseb, dočim bode valed teh tudi 100 000 oseb moralo praznovati.

### Nova tovarna.

Smithtown, Pa., 5. okt. Včeraj so dovršili novo tovarno „Carnegie Company“, ktero so delali dve leti, in ki je veljala \$2.000 000. Tovarne je največji „Merchant Mill“ na svetu in je zidana na 15 oral velikem zemljišču. V njej bode dobilo 1200 delavcev v zaslužek. Stroji delujejo avtomatično. Niti najmanjšega dela ni treba opravljati z rokami, le tu pa tam mora delavec pritisniti na posebni gumb. Z delom se bode v dveh tednih pričelo. Delavcem bode zelo težko dobiti stanovanje. V McKeesport in Duquesne grade več sta hiš, toda jedva je klet dovršena, so tudi že stanovanja oddana, kljub temu bode pa delavcem pomanjkalo stanovanj. Najbrže se bodo porodili nastanili v Pittsburgu in okolici in se bodo s posebnim vlakom vozili na delo.

### Štrajk služabnikov poulične železnice v Reading.

Reading, Pa., 6. okt. Sprevodniki in motormani tukajšnje poulične železnice so včeraj deloma s štrajkom pričeli. Družba je odpovedala vsem štrajkarjem službo. Nadalje je danes družbin superintendent naznanil, da bode odslej v nadalje jemal le take ljudi v službo, kateri niso člani unij. Kdor hoče svojo sedanje mesto ohraniti, se mora pisмено zavezati, da ne bode pristopil več k uniji. Služabniki, ki ne štrajkajo, dobili bodo večjo plačo.

### Bojkot v Scrantonu.

Scranton, Pa., 6. okt. Kakor znanu, so pričeli v minolem tednu služabniki tukajšnje trolley železnice s štrajkom. One osebe, ki se vozijo s skakakimi vozovi, pričelo je ljudstvo bojkotirati, kar je pripomoglo, da je promet vedno manjši.

Dosedaj je prišlo v Scranton kacic 130 skabov in družbeni uradniki trdijo, da bode že jutri zamogli priti s prometom na vseh progah.

### Štrajkajo, ker niso dobili plače.

Indianapolis, Ind., 8. oktobra Pred par dnevi pričeli so delavci v delavnicah „Chicago & Southwestern“ železnice štrajkati, ker že dva meseca niso dobili plače. Štrajk se je hitro razširil. Železniški uradniki so delavcem obljubili, da bodo dobili v soboto denar. Ker je pa s sobota minila, ne da bi delavci dobili plačo, pričeli so danes vsi služabniki štrajkati. V Muncie, kjer se tovorni in osobni vlaki vstavlja, so štrajkarji včeraj priklenili z verigami lokomotive na tfr in zapretili s smrtjo vsakemu, kdor bi skušal lokomotivo odvezati. Železnično vodstvo je delavcem obljubilo, da bodo dobili takoj denar, kakor hitro pride predsednik Crawford, toda slednji je najbrže na varnem in o njem nihče več ne ve. Promet na železnici je skoraj popolnoma ustavljen.

### Pričeli z delom.

Joliet, Ill., 7. okt. V tovarni št. 2 „Illinois Steel Co.“ ktera je bila tekom minolega štrajka zaprta pričelo se je danes delati; 250 delavcev je dobilo delo. Edino v „Merchant Mill“ se še ne dela, vendar pa bode tudi v tej tovarni prihodnji teden z delom pričeli. V „McKinna Steel Mills“, kjer je delo več tednov počivalo, bode še ta teden pričeli delati.

### Skabje iz New Yorka.

Scranton, Pa., 8. oktobra. Danes vozi na tukajšnji poulični železnici že 40 vozov. Včeraj je prišlo iz New Yorka več skabov, ktere so štrajkarji sicer živahno sprejeli, vendar pa do nemirov ni prišlo. Skabje so danes že oblečeni v družbenih uniformah, kar znači, da bode za stalno nastanjeni. Štrajkarji so mirni in upajo, da bode ljudstvo vozove bojkotiralo.

### Zabave bogatinov.

Zabava oziroma tekmovanje Liptonove yachte „Shamrock I.“ z ameriško yachto „Columbia“, je veljala posestnika „Shamrocka II.“ pol milijona dolarjev in sicer: Oprava „Shamrocka II.“ veljala je \$325.000, jadra \$60 000, jekleni jambor \$5000, pristaniške pristojbine \$6500, nagrada mornarjev \$13.395, dva kapitana \$7000, konstruktor \$10.000, hrana mornarjev \$8430, spremljevalni parnik „Porto Rico“ \$8000, parnik „Victor“ \$3050, vlačni parnik „Lawrence“ \$4500, šalupa „Dufferin“ \$4000; parniška yachta „Erin“ in njeno moztvo \$65.000 in pogostenje gostov, \$7500. Razun tega je treba pritišeti še razne izdatke tako, da je Sir Lipton plačal \$500.000 za svojo zabavo.

Posestniki „Columbijske“ sicer niso toliko izdali kakor Lipton, toda vendar so plačali za tekmovanje \$250 000. Njihova nova yachta, „Constitution“, ktero so zgradili nalašč za tekmovanje, ki pa ni bila za rabo, je veljala \$50.000. Mornarjem so plačali „le“ \$20 000, dočim sta kapitana Barr in Rhodes v štirih dnevih zaslužila vsaki \$3000.

### Nezgođe parnikov.

New Haven, Conn., 5. oktobra. Parnik „C. H. Northam“, ki je danes dospel v tukajšnjo luko, se je na potu v notranje pristanišče zadela ob vazožje Tomlinsonovega mostu in se zamotal med predstavo. Popoludne so s pomočjo treh parnikov rešili „Northam“, ki je na prednjem delu poškodovan.

Alden, Mich., 5. oktobra. Parnik „Hattie K.“, ki vozi med Elk Rapids in Castport, se je danes na Torch Lake potopil. Moztvo j. utonilo.

### Zdrave in nezdrave države.

Washington, 5. okt. Zdravstveni odesk vlade naznanja, da je med mesti, ki imajo nad 1000 prebivalcev, mesto Marion, Iowa, najzdraveje v Zjed. državah. V imenovanem mestecu prebiva 4102 oseb, od katerih je v minolem letu le šest umrlo. Iz statističnih podatkov je tudi posneti, da je v minolem letu bila država severna Dakota najzdravejša, kajti tam je umrlo najmanj ljudi. Med gostonaseljenimi državami je zdravstveno stanje v Iowi najpopolnejše, potem sledi Ohio. V obe so najzdraveje države Minnesota, obe Dakoti, Nebraska, Kansas, Idaho in Montana.

Najslabejše je pa zdravstveno stanje v teritoriji Arizona, Colorado in Californiji. Umrljivost v newyorški državi znaša 1936 od stotkov, dočim je dosegla umrljivost v mestu Carlyle, Ill., v minolem letu 53.31 odstotkov. Med velikimi mesti je Washington najnezdraveje, potem slede mesta Baltimore, Philadelphia, Boston in Chicago.

## Člani trusta morilci?

### Si bodo znali pomagati.

Pittsburg, Pa., 8. okt. O umrtenju čuvaja McBride, kterege so nepoznani zločinci dne 19. avgusta t. l. pri Moorewood Ave. in Whigman St., Squirrel Hill, umrli, je coroner McGreary poizvedel, da je z umorom v zvezi več uglednih državljanov in dve gospej.

Edward Allen, tajnik „Fayette Manufacturing Co.“, Guy R. Johnson, ravnatelj trustovih ploščarn v Duquesne, Joseph E. Schwab, brat predsednika trusta za jeklo in Charles Schwab, predsednik največjega trusta, so v odsotnosti W. A. Stanton, obiskali „njegovo soprogo, za kar je tudi McBride vedel. Stanton je blagajnik „Fayette Co.“. Guy R. Johnson je pri sodišču izpovedal, da je McBrideja poznal in ga večkrat videl pred Stantonovo hišo. Stoprav pred njegovim umorom prišel je v ploščarno v Duquesne, kjer je hotel od Johnsona dobiti denar, kterege mu pa Johnson ni dal.

Zjutraj dne 19. avgusta alšial je McBride, kateri je bil nočni čuvaj strel, in ko je šel, da vidi kedo strelja, se tudi njega ustrelili.

Tri dni prej je dejal McBride svojemu prijatelju Insleyu in pokazal na Johnsonov hlev: „Tamkaj sem našel peklo, to je nevarna stvar, t. d. jaz mislim, da se bodem še rešil.“

Stanton je McBrideju večkrat ukazal, naj njegovo hišo skrbno čuva, na kar je Stanton odpotoval v Evropo. Kmalu na to se je McBride prepričal, da v Stantonovi hiši ni vse v redu, ka ti prihajali so v hišo 2 žki, ki so šle zjutraj odhajali.

Ko je Stanton prišel iz Evrope, se je daljša časa posvetoval z McBridejem. Tri dni potem je bil McBride ustreljen.

### Najnovejše mesto v Pennsylvaniji.

Pittsburg, Pa., 4. okt. „Westinghouse Electric & Manufacturing Co.“ je sklenila svoje livarne v 30 milj od tukaj oddaljenem Turtle Creek zgraditi in tamkaj vstanoviti novo mesto, ktero se bode imenovalo Trafford Park. Mesto bode veljalo kacic 20 milijonov dolarjev. Sedanje livarne imenovane družbe ki se nahajajo v Clevelandu, Ohio, in v Allegheny, Pa., bode družba opustila. Novo mesto bo še v zvezi s „Pennsylvania“ železnico. V Trafford Park bode dobilo 6000 delavcev zaslužek.

### Roparski napad.

Pittsburg, Pa., 5. okt. V minolej noči so štirje zakrinkani roparji napadli farmo Jakoba Homerja v Mt. Pleasant Township. Roparji so razbili hišina vrata, zvezali stare farmersko dvojico, jima zamašili usta ter zahtevali najpokažeta, kaj imata shranjen denar. Ker sta se temu protivila, pričeli so obema noge žgati. Valed nepopisnih mušt sta končno povedala kje imata shranjenih \$700, kateri denar sta tekom doljih let prihranila. Kmalu potem, ko so roparji odšli, posrečilo se je farmerju odvezati roke in naznaniti sosedom o napadu. Valed zadobljenih ran bodeta farmer in njegova soproga najbrže umrli. Lopovi so zginoli brez sledu.

### Zavratni umor.

Winfield, Kansas, 6. okt. Nepoznani morilec je včeraj zavratno ustrelil detektiva Montgomery v njegovem stanovanju. Morilec se je s lahkim vozom pripeljal k detektivu, ga v parlorju ustrelil in hitro zopet odkuril. Dosedaj še niso našli sledove morilca, niti ne vedo varok umora.

## Grozen umor.

### Našli truplo v vreči.

Dne 7. t. m. našli so pred hišo št. 361 zapadna 22. ulica v New Yorku truplo petletnega Albert Robinsona v vreči. Vse kaže na to, da je morilec vrečo zagnal pred hišo in urno odšel. Dečka je spoznal Sidney Ryan, ki živi z mulatinjo Ano Robinson, ktera je mati nesrečne dečka. Njegova lica in brada bila so pokrita s krvjo, njegova obleka je bila tudi krvava, tako da ni več dvoma, da je deček žrta zločina. Glavo dečka so lopovi zamotali v njegovo obleko. Mulatinjo in njenega soproga so pridržali na policiji, istotako so tudi zaprli Alonzo Watsona, kateri je stanoval v isti hiši kakor umorjeni deček. V predminolej noči je slednji ostavil stanovanje v spremstvu svojega brata in se ni več vrnil. Zdravniki so izjavili, da je deček bil zadušen.

### Sedem delavcev ranjenih.

Sharon, Pa., 7. okt. V tukajšnji t. pilnici se je tekoča kovina danes zvečer iz nepoznan h. vzrokov razlila in smrtu ranila 7 delavcev.

### Ponesrečeni delavci.

Cleveland, O., 7. okt. Danes se je podri ocer pri popraviljanju poslopja „Cleveland Electrical and Illuminating Co.“ na Canal St. Štiri delavci so smrtno ranjeni.

### Smrt v plamenu.

Sandusky, Ohio, 5. okt. Danes so stavbe „American Crayon Co.“ in šest sosednih hiš zgorele. Pri trvdki dela 150 oseb, med njimi mnogo deklet, od kojih slednjih se dve pogrešati in sta najbrže zgoreli. Gasilci preiskunjo razvaline. Škoda znaša \$142 000. Dečm znaša zarovalnina le \$62 000.

Houston, Texas, 5. okt. Trgovski oddelek mesta Timpson Texas, je zgorel. Škoda znaša \$125 000.

Rutland, Vt., 6. okt. Poslopja tvrdke Moseley & Stoddard, ktera se bavi z izdelovanjem p. trabsčin za sirarstvo, so danes popolnoma zg. rla. Škoda je za \$40 000.

Detroit, Mich., 6. okt. V poslopju „Free Press Printing Company“ je danes zjutraj pričelo goreti. Dasi ravno so ogenj takoj pogasili, je plamen napravil za kacic \$20 000 do \$25 000 škodo.

Pittsburg, Pa., 6. okt. V „Pittsburg Clay Pot Works“ je danes napravil ogenj za \$280 000 škodo. Šest gasilcev je bilo težko ranjenih.

### Večkratno morilko zaprli.

Dayton, O., 7. okt. Danes so zaprli 47letno vdovo A. I. Witmer, ktera je baje umorila štiri soproge, pet otrok, sestro in štiri člane rodbine, pri kterej je služila za gospodinjo. Njena zadnja žrtva je bila gospa Ana Pugh, njena sestra, ktera je pred njim tednom nasenkrat umrla. Ko so njeno truplo preiskali, našli so, da je bila zastrupljena z arsenikom. Tudi njeni štirje soprogi so iznenada umrli, istotako ostale njene žrtve. V njenem stanovanju našli so razne strupe.

### Vojaštvo straži rove.

Louisville, Ky., 7. okt. V Hopkins county strážijo vojaki vse tamošnje premostove rove, v kterih delajo neunijski delavci. Štrajkarji skušajo pridobiti skake za unijo, kar se jim pa dosedaj ni posrečilo.

Edino pravo in v istini edino zdravilno vino v Ameriki je sigurno Trinerjevo američansko grekno vino, ktero je brezdvomno zdravilo proti neprebravljivosti in drugim boleznim želodca, kar spričuje mnogo stotin najbolj laskavih pričeval. Prodaja se v lekarnah (edino le v steklenicah) ali se razpošilja od edinega izdelovalca Jos. Triner, 799 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.





